

Miljø- og Fødevarerklagenævnet

(Indsendt via Klageportalen)

Vingsted, den 10. november 2021.

KLAGE

Klage over Tønder kommunes tilladelse til indvinding af grundvand til industriprocesvand, markvanding og drikkevandsforsyning til Andels-Kartoffelmelsfabrikken Sønderjylland, Tøndervej 3, 6520 Toftlund, Sags id.: 13.02.01-P19-37-20. Tilladelsen er meddelt til indvinding af grundvand fra to borer med DGU nr. 150.1215 og 150.1221 under anlægs ID 162628 på matr.nr. 439a Toftlund Ejerlav, Toftlund

Danmarks Sportsfiskerforbund vil indledningsvis orientere Nævnet om vi har gjort Tønder kommune opmærksom på en fejl i tilladelsen. Det drejer sig om tidsfristen for afgivelse af klage. Bilag 1.

Tønder kommune har efterfølgende meddelt, at fristen forlænges til 16. november 2021. Bilag 2.

Vandindvindingstilladelse til samme virksomhed er tidligere påklaget og hjemvist til fornyet behandling.

Jeg vil henvise til klagesag vedrørende 2 vandindvindingstilladelser til samme virksomhed, meddelt af Tønder kommune den 16. juni 2020. Bilag 3.

Disse påklagede Danmarks Sportsfiskerforbund med klager dateret 14. juli 2020, klagenumre: 1012043 og 1012044. Der var tale om 2 tilladelser på samme matrikel og derfor indsendte DSF 2 klager. Bilag 4.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet udsendte afgørelser i sagen den 17. august 2021, med Klagenummer.: 1012043 og 101244. Sagerne blev hjemvist til Tønder kommune til fornyet behandling. Bilag 5.

Klage over meddelte tilladelse af 1. oktober 2021

Tønder kommune skriver i tilladelsen

Afgørelse

Andels-Kartoffelmelsfabrikken Sønderjylland (AKS), Tøndervej 3, 6520 Toftlund, CVR nr. 62818328, får tilladelse til at indvinde grundvand til industriprocesvand, markvanding og drikkevandsforsyning. Indvindingen skal ske fra anlægsID 162628, med tilhørende to borer DGU nr. 150.1215 og 150.1221, og omfatter en årlig indvindingsmængde på 500.000 m³ med et timeforbrug på 69 m³ pr. boring. Anlæg og borer er placeret på matr.nr. 439a Toftlund Ejerlav, Toftlund.

Danmarks Sportsfiskerforbund påklager Tønder kommunes afgørelse med følgende begrundelse:

- DSF finder ikke Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 17. august 2021, vedrørende klage over tidligere meddelt vandindvindingsstilladelse til samme virksomhed, er respekteret og indarbejdet i meddelte tilladelse fra Tønder kommune.
- DSF finder ikke Tønder kommunes redegørelse retvisende. Den årlige indvindingsmængde er nu hævet med 100.000 m³ til i alt 500.000 m³, i forhold til tilladelsen Nævnet hjemsendte. Blandt mere mangler en faglig vurdering, der godtgør der ikke sker forringelser af de målsatte vandløb, der påvirkes af indvindingen. Tønder kommune skal udarbejde en vurdering for hvert kvalitetselement og for hvert vandløb der påvirkes, hvilket også fremgår af afgørelsen fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet. (Bilag 5)
- DSF finder indvindingens beregnede vandføringsreduktion i områdets målsatte vandløb langt overskrider kriterier for fastsættelse af vejledende krav til vandindvindingens maksimale påvirkning af Qmm i målsatte vandløb. Dette dokumenterede vi i klagerne dateret 14. juli 2020, vedrørende vandindvinding til samme virksomhed.

Tønder kommune skriver blandt andet i afsnittet, Sagens behandling:

Påvirkning af natur og vandløb:

Der er foretaget en konsekvensberegning i screeningsværktøjet BEST VN af, hvordan indvindingen kan påvirke omkringliggende beskyttet natur (Naturbeskyttelseslovens § 3 og Natura 2000) samt målsatte og beskyttede vandløb. I disse beregninger er inddraget de akkumulerede effekter af denne og alle øvrige tilladelser til vandindvindinger, der kan påvirke disse naturområder og vandløb.

Målsatte vandløb:

Tilladelsen er vurderet i forhold til vandområdeplanernes målsatte vandløb. Den samlede påvirkning fra indvindingen i tilladelsen og andre aktive indvindinger i området må ikke have nogen væsentlig negativ indflydelse på vandløbenes målopfylde.

Med udgangspunkt i afstrømningsforholdene for de påvirkede vandløbsoplande og vandløb samt den konkrete indvindings størrelse, bliver der foretaget en vurdering af den samlede, tilladte indvindings betydning for de enkelte vandløbsstrækningers hydrauliske og økologiske tilstand.

For hvert delopland er der fastsat en kritisk påvirkning ud fra størrelsen af og variationen i afstrømningen og den aktuelle økologiske tilstand målt vha. DVFI, DVPI og DFFVa+ø.

På baggrund af disse er der fastsat en kritisk påvirkningsprocent af medianminimumsafstrømningen for hvert opland. Medianminimumsafstrømningen er den eneste vandføringsparameter, der med sikkerhed kan bestemmes for samtlige oplande i kommunen. Denne er benyttet for at kommunen kan foretage den bedst mulige faglige vurdering af, om "omgivelsernes kvalitet" bevares, samt få et ensartet og sammenligneligt administrationsgrundlag for hele Tønder Kommune.

- Viser beregningerne, at grundvandsindvinding i deloplandet ikke medfører en påvirkning, der overstiger den kritiske påvirkningsprocent af den beregnede medianminimumsvandføring i oplandet, vurderes det, at vandløbet ikke direkte eller indirekte bliver væsentligt påvirket.
- Hvis påvirkningen overstiger den kritiske påvirkningsprocent, vurderes den konkrete indvindings andel af påvirkningen. Er påvirkningen fra denne indvinding af bagatelagtig karakter i forhold til den samlede påvirkning, vurderes denne indvindings bidrag til påvirkningen uvæsentlig.

Er kriterierne ikke opfyldt, foretages en procentvis reduktion af indvindingens størrelse svarende til den reduktion, der samlet set er nødvendig for at nedbringe den potentielle påvirkning fra indvindingerne i oplandet til et niveau, hvor det økologiske forhold i vandløbet ikke længere er kritisk påvirket. Indvindingerne i oplandet omfatter gældende indvindingstilladelser samt tilladelser, der er udløbet, men ansøgt fornyet. Reduktionen beregnes som udgangspunkt i f.t. den ansøgte indvindingsmængde.

På baggrund af beregningerne i screeningsværktøjet BEST VN ses flere vandløbsstrækninger at blive påvirket af indvindingen fra borerne. Det drejer sig om vandløbene Fiskbæk med tilløb, Lebæk, Febro Bæk samt vandløbet Tydebæk/Andesnabbæk. For hvert opland til vandløbene er der fastsat en kritisk påvirkning ud fra størrelsen af og variationen i afstrømningen og den aktuelle økologiske tilstand målt vha. DVFI, DVPI og DFFVa+ø. På baggrund af disse er der fastsat en kritisk påvirkningsprocent af medianminimumsafstrømningen for hvert opland på 30 % af medianminimumsvandføringen. På baggrund af beregningen er der derefter foretaget en faglig vurdering af den ændrede vandførings betydning for vandløbenes økologiske tilstand ud fra ovenstående kriterier.

Ifølge modelberegningerne er påvirkningen af de økologiske forhold på de berørte vandløbs-strækninger mindre end den tilladelige påvirkningsprocent på 30 % af medianminimumsvandføringen. De tidligere tilladelser for AKS for anlæggene med anlægsID 162628 og 117297 havde sammen med andre indvindingstilladelser, der påvirkede vandløbsoplandet Fiskbæk med Lebæk øst for Tøndervej, en samlet potentiel reduktion i vandføringen på vandløbsoplandet på 36,0 % af medianminimumsvandføringen. Dette viser, at en ændring af indvindingsmønsteret på AKS, så den kun foregår gennem de dybe borer, forbedrer forholdene for vandløbene i vandløbsoplandet.

Samtidig er der et projekt i gang med at udlægge groft bundmateriale i de nævnte vandløb. Denne indsats er den eneste indsats, der nævnes i vandområdeplanen, der skal igangsættes for at forbedre forholdene i de nævnte vandløb.

Ifølge modelberegningerne er påvirkningen af de økologiske forhold på andre berørte vandløbs-strækninger (Fiskbæk vest for Tøndervej med Febro Bæk og Tydebæk/Andesnabbæk) mindre end den tilladelige påvirkningsprocent af medianminimumsvandføringen på 30 %. Tønder Kommune vurderer, at indvindingen hverken i sig selv eller sammen med andre påvirkninger vil medføre risiko for, at de påvirkede vandløb ikke kan opnå målopfyldelse. Der er ifølge basisanalysen ikke risiko for manglende målopfyldelse i 2027 for Fiskbæk vest for Tøndervej og Febro Bæk. Der er ifølge basisanalysen risiko for manglende målopfyldelse i 2027 for Tydebæk/Andesnabbæk. Tønder Kommune vurderer, at risikoen for manglende målopfyldelse skyldes spildevandsudledninger fra private ejendomme og udledningen af fortyndet urensset spildevand fra Toftlund by og ikke vandføringen i

vandløbet. Der er i 2021 gennemført projekt for at nedbringe overløb med spildevand fra Toftlund by i overensstemmelse med vandområdeplanens krav.

Danmarks Sportsfiskerforbund's bemærkninger

Af Nævnets afgørelse fra 17. august fremgår at fysiske og kemiske forhold ikke alene kan lægges til grund i vurderingen af påvirkningen af vandløbene, hvilket Tønder kommune ikke respekterer, og som gentages i vandindvindingstilladelser udsendt efter 17. august 2021.

Vedhæfter eksempler på dette. Bilag 6 – 8.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at Tønder kommune har forsømt at inddrage viden om indvindingens påvirkning på hvert af de biologiske kvalitetselementer.

Fra Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse fra 17. august 2021 – Sagsnr. 20/08312 og 20/08315:

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at den økologiske tilstand for Fiskbæk, Lebæk og Tydebæk ikke opfylder målet om god økologisk tilstand i Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområde-distrikt Jylland og Fyn.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Tønder Kommunes afgørelse ikke er truffet på baggrund af den nyeste viden for så vidt angår påvirkning af kvalitetselementerne smådyr, vandplanter og fisk i Fiskbæk, Lebæk, Febro Bæk og Tydebæk/Andesnabbæk som følge af den øgede indvindingen af grundvand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at nyeste viden om påvirkning af de biologiske kvalitetselementer, og dermed påvirkning af vandløbets miljøtilstand, har vist, at en række vandføringsvariabler og dertil knyttede modeller på tilfredsstillende vis beskriver påvirkningen af de biologiske kvalitetselementer som følge af indvindingen af grundvand. Fysiske og kemiske forhold kan således efter nævnets opfattelse ikke alene lægges til grund i vurderingen af påvirkningen af vandløbene, men må ske med inddragelse af viden om indvindingens påvirkning af de biologiske kvalitetselementer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver på den baggrund Tønder Kommunes afgørelser af 16. juni 2020 og hjemviser sagerne til fornyet behandling.
(Mine understregninger)

Afsluttende bemærkninger

Danmarks Sportsfiskerforbund mener ikke Tønder kommune har respekteret Nævnets afgørelse fra 17. august 2021. Derfor bør sagen naturligvis hjemvises til fornyet behandling ved Tønder kommune.

Jeg har ikke tidligere set en myndighed, der får en sag hjemvist, som ikke får indarbejdet en nævnsafgørelse, inden der meddeles en ny tilladelse i samme sag.

At der efterfølgende sendes tilladelser ud med samme paradigme, og dermed de samme fejl og mangler, finder jeg yderst kritisabelt. Havde vi resurserne i Danmarks Sportsfiskerforbund var samtlige tilladelser blevet påklaget.

Med venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Natur- og Miljøkonsulent